Julkisen hallinnon ICT-osasto

Lausunto: Valtioneuvoston selonteko; Suomen digitaalinen kompassi (TaV 8.2.2022)

Valtiovarainministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta Suomen digitaaliseksi kompassiksi ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Euroopan unioni on julistanut kuluvan vuosikymmenen digitaaliseksi vuosikymmeneksi ja tähän liittyen EU on laatinut vuonna 2021 digitaalisen kompassin. Digitoimisto on laatinut Suomen digitaalisen kompassin yhteistyössä eri ministeriöiden, virastojen, kuntien sekä sidosryhmien kanssa. Valtiovarainministeriö on ollut keskeisenä toimijana työstämässä valtioneuvoston selontekoa Suomen digitaalinen kompassista ja tukee siinä esitettyjä tavoitteita ja avaintuloksia. Valtiovarainministeriö myös katsoo, että selonteko tukee sen pitkäjänteistä työtä digitaalisten julkisten palveluiden edistämisessä sekä konkretisoi tieto- ja teknologiapolitiikan tavoitteita.

Digikompassin tavoitteet on jaettu EU:n digikompassin mukaisesti neljään osa-alueeseen, jotka ovat digitaalisesti osaava väestö ja työvoima, digitaalinen infrastruktuuri, yritysten digitalisaatio ja digitaaliset julkiset palvelut. Osa-alueiden valmistelusta on vastannut kunkin sektorin ministeriö. Työnjako oli välttämätön aikataulusyistä, mutta jatkossa tulee huolehtia siitä, että toimia edistetään vielä enemmän yhdessä. Yhteistyön merkitys digitalisaatiokehityksen edistämisessä korostuu myös Suomen digikompassissa, jossa asetetaan tavoite digitalisaation poikkihallinnolliselle johtamiselle. Valtiovarainministeriö katsoo, että tässä onnistuminen on keskeinen edellytys digitaalisessa murroksessa onnistumiselle. Yhteistyön vahvistaminen on yksi tavoitteistamme.

Valtiovarainministeriö haluaa korostaa toimeenpanon sekä toimenpiteiden seurannan merkitystä Suomen digitaalisen kompassin tavoitteiden saavuttamisessa. Kompassissa jokaiselle viidelle teemalle on määritelty tavoitteet sekä näiden saavuttamista tukevat avaintulokset. Jotta tavoitteet voidaan saavuttaa ja toimenpiteet tukevat asetettuja tavoitteita, on laadittava toimeenpanosuunnitelma sekä luotava seurantamalli digitalisaatiokehityksen kansalliseen mittaamiseen ja seurantaan. Digitaalisen kompassin tavoitteiden seurantaan valmistellaan Digisalkku-työkalua sekä määritellään mittareita avaintulosten seurantaan. Nämä perustuvat jo tehtyyn työhön ja ovat keskeisiä työkaluja digitalisaatiokehityksen ajantasaisen tilannekuvan muodostamiselle ja digitalisaation johtamiselle. Valtiovarainministeriö katsoo, että tätä työtä tulee jatkaa osana digitalisaation poikkihallinnollista johtamista ja digitaalisen kompassin toimeenpanoa.

Valtiovarainministeriö osallistuu digitoimiston puitteissa toimeenpanosuunnitelman laatimiseen. Digitaalisen kompassin toimeenpanoon tulee osallistumaan laaja joukko toimijoita yhteiskunnan eri sektoreilta. On tärkeää, että toimeenpanevat tahot ovat laajalti myös määrittelemässä toimenpiteitä, joilla yhteiset tavoitteet

saavutetaan. Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten edellyttämät investoinnit voidaan alustavasti arvioida toimeenpanosuunnitelman valmistuttua keväällä 2023. Toimeenpanosuunnitelman yksittäisistä toimenpiteistä päätetään normaalien kehys- ja talousarvioprosessien mukaan. Esimerkiksi merkittävien elämän- ja liiketoimintatapahtumien tunnistamiseen luodaan erilaisia menettelyjä, joita koestetaan avoimessa yhteistyössä. Valtiovarainministeriöllä on hyviä kokemuksia avoimesta valmistelusta, myös radikaalista avoimuudesta. Valtiovarainministeriö haluaakin korostaa, että digikompassin avointa valmistelua on jatkettava.

Valmistelijat:
Jarkko Levasma, ICT-johtaja
jarkko.levasma@gov.fi
0295 530 117